

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning om den fælles markedsordning for ethanol fremstillet af landbrugsprodukter«

(2001/C 260/05)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 12. marts 2001 under henvisning til EF-traktatens artikel 36 og 37 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Clive Wilkinson til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 21. juni 2001.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 383. plenarforsamling af 11.-12. juli 2001, mødet den 11. juli, med 106 stemmer for og 2 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Den generelle situation på EU-markedet for landbrugsalkohol

1.1.1. Der produceres i EU årligt ca. 20 mio. hektoliter (hl) alkohol, hvoraf 13 mio. hl er af landbrugsoprindelse. Resten, der ikke er af landbrugsoprindelse, omtales ofte som »syntetisk alkohol«. Forarbejdningsindustrien anvender hovedsagelig ethanol til fremstilling af spiritus samt til kemiske, farmaceutiske og kosmetiske produkter. Brændstof udvundet af alkohol er en sektor i vækst.

1.1.2. Spiritusindustrien må kun bruge alkohol af landbrugsoprindelse; andre industrier må bruge begge typer. Spiritusindustrien står nu for ca. 30 % af det samlede forbrug i EU, og kvaliteten af dens produkter garanteres af den relevante EU-forordning⁽¹⁾. Til de øvrige 70 % af forbruget kan der anvendes enten landbrugs- eller syntetisk alkohol. Den samlede efterspørgsel i EU dækkes for øjeblikket med ca. 50 % af hver type.

1.1.3. Landbrugsalkohol udgør en vigtig afsætningsmulighed for en række EU-råvarer som f.eks. korn, sukkerroer, melasse, frugt og vin.

1.1.4. Kommissionen konstaterer, at der er et overskud på EU-markedet for alkohol på ca. 3 mio. hl pr. år. Overskuddet stiger gradvist. Den samlede efterspørgsel i EU er svagt aftagende. Importen udgør ca. 12 % af det samlede forbrug, heri medregnet blandinger, der ikke fuldt ud omfattes af Kommissionens forslag. De seneste tal viser, at importen stiger gradvis. En stor del af importen er toldfri eller importeres til meget lave todsatser som denatureret alkohol. Nogle skønner, at op til 80 % af importen subsidieres på en eller anden måde; andre finder dette skøn for højt.

1.2. Kommissionens forslag

1.2.1. Den foreslåede forordning indfører rammebestemmelser for landbrugsalkohol. Baggrunden for forslaget er en anmodning fra Landbrugsministerrådet fra sommeren 2000 om at overveje, om det ville være hensigtsmæssigt at vedtage en sådan forordning.

1.2.2. Hovedformålene med forordningen er at tilvejebringe bedre oplysninger om markedet for landbrugsalkohol og at skabe et forum for drøftelser af politiske forslag herom. Ifølge Kommissionen er forslaget ensbetydende med indførelse af en »forenklet« fælles markedsordning. Det skyldes, at det ikke har nævneværdige finansielle konsekvenser. Forslaget omfatter ikke interventionsforanstaltninger.

1.2.3. Siden januar 1998 har Kommissionen gennemført en vis overvågning af alkoholimporten, men den betragter ikke denne ordning som et egnet instrument over for de aktuelle og forventede problemer. Derfor forelægges der nu med en forordning om en fælles markedsordning.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU udarbejdede i 1996 en informationsrapport om situationen i EU's alkoholsekter⁽²⁾ og udtalte sig i 1978⁽³⁾ og i 1980⁽⁴⁾ om tidligere udkast til en markedsordning. Informationsrapporten indeholder nyttig baggrundsviden om denne meget komplicerede sektor, og skønt meget har ændret sig siden da, indeholder den fuldt berettigede bemærkninger om, at erhvervet må rationalisere for at bevare konkurrence-

⁽¹⁾ Rådets forordning (EØF) 1576/89, se EFT L 160 af 12.6.1989, s. 1-17.

⁽²⁾ KOM(2001) 101 endelig af 21.2.2001.

⁽³⁾ EFT C 181 af 31.7.1978.

⁽⁴⁾ EFT C 83 af 2.4.1980.

evnen, og at de mange små destillerier udfylder en meget vigtig samfundsmæssig og økonomisk funktion i deres lokalsamfund. Det er stadig tilfældet. Kun Tyskland har nu en national alkoholordning.

2.2. En markedsordning blev første gang foreslået for ca. 40 år siden, da fødevarerindustrien (herunder spiritusfremstilling) var det vigtigste marked for landbrugsalkohol. Siden da er markedet blevet mere og mere komplekst, og teknologien har haft, og har stadig, indflydelse på anvendelsen af den producerede alkohol.

2.3. Kommissionens forslag dækker ikke alle faktorer, der har indflydelse på markedet. Det koncentrerer sig om den stigende import, som tegner sig for ca. 12 % af markedet, og det nævner konkurrencen fra ansøgerlandene som en udfordring. Ansøgerlandene bør ikke have undtagelser fra forslagens artikel 10 (om statsstøtte).

2.4. ØSU er ganske enig i, at der er behov for såvel bedre markedsinformation som et forum, der kan analysere denne markedsinformation, drøfte sektorens problemer og fremsætte henstillinger om nødvendige aktioner. Et åbenbart problem er mangelen på nationale statistikker i den nødvendige form. Og Eurostats data kommer for sent til at være af virkelig værdi. Der er måske andre måder at opnå dette på. F.eks. kan markedsinformation fremskaffes fra de nationale myndigheder (især skattemyndighederne), Eurostat eller kommercielle kilder; og det organ, der hidtil er anvendt i forbindelse med alkoholspørgsmål, nemlig Gennemførelseskomiteen for Spiritus, kan udvikles til et sådant forum. »Misbrug« bør behandles som sådanne; det forudsætter god information. Forslaget gør det ikke klart, hvilken nytte producenter, brugere og forbrugere kan have af markedsordningen. Det bør Kommissionen forklare.

2.5. De forskellige foreslåede foranstaltninger (import- og eksportlicenser, toldkontingenter, beskyttelsesklausuler og aktiv forædling) giver anledning til bekymring, da sådanne forslag kan føre til protektionistiske og/eller interventionistiske foranstaltninger. ØSU er klar over, at Kommissionen ikke foreslår at gennemføre disse foranstaltninger, men blot åbner mulighed for prisregulering som led i enhver fælles markedsordning. Brugere ønsker adgang til alkohol af passende art og kvalitet til frit fastsatte priser. Det er også til gavn for forbrugere, da det fremmer produkternes kvalitet og sikkerhed. Desuden kan de nævnte foranstaltninger være årsag til overdrevent og bekosteligt administrativt besvær.

2.6. Et stort problem i forbindelse med forslaget er, at det ikke dækker den del af markedet, der kan bruge såvel syntetisk som landbrugsalkohol. Da syntetisk alkohol ikke er et landbrugsprodukt, er det klart, at det ikke kan omfattes af markedsordningen. Men det tegner sig for ca. 50 % af forbruget i EU. Enhver markedsordning, der ikke indeholder regler om denne type alkohol, herunder navnlig krav om statistiske data, vil være fatalt mangelfuld. Der er stor risiko for unfair konkurrence, hvis den ene type underlægges en fælles markedsordning og den anden ikke.

2.7. Desuden må man regne med, at den forventede stigning i anvendelsen inden for EU af alkohol som brændstof, nemlig fra ca. 1 % af brændstoffet nu til ca. 20 % i 2020, vil ændre balancen, idet en langt større del af markedet så kan dækkes af såvel den ene som den anden type alkohol. I praksis forventes det, at landbrugsalkohol kommer til at stå for hovedparten af stigningen, fordi der gives skattebegunstigelse til vedvarende energikilder, hvortil syntetisk alkohol pr. definition ikke hører.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Hvis forordningen skal indføre en fælles markedsordning, finder ØSU, at den også på en eller anden måde må omfatte syntetisk alkohol, og at forslaget må ændres på nedennævnte punkter.

3.2. Forvaltningskomiteen. Forslaget om at lægge landbrugsalkohol ind under Forvaltningskomiteen for Vin er forfejlet. Alkoholsektoren er særdeles kompliceret og bliver det mere og mere. Det er klart, at der bliver brug for »alkoholeksperter fra medlemsstaterne« til at løse opgaverne i forbindelse med den fælles markedsordning. Der vil således ikke blive tale om normale møder i Forvaltningskomiteen for Vin, men om særlige møder. Kommissionen har bekræftet, at det er, hvad man regner med.

3.3. På den baggrund ville det ikke resultere i ekstra udgifter at oprette en særlig »Forvaltningskomite for Alkohol«, og det ville være en bedre ordning for alle berørte parter. Forslaget bør tage hensyn hertil.

3.4. Definitioner. For øjeblikket findes de eneste EU-definitioner på »landbrugsalkohol« i forordning (EØF) nr. 1576/89 (spiritus) og forordning (EØF) 822/87 (neutral alkohol fremstillet af vinstokprodukter). De adskiller sig på en række punkter fra definitionerne i den kombinerede nomenklatur (KN), der anvendes til told- og handelsformål og i det foreliggende forslags artikel 1. Artikel 1 bør harmonisere disse definitioner for at undgå forvirring.

3.5. Da der er så mange metoder til produktion af alkohol på grundlag af landbrugsprodukter og på grundlag af produkter, der selv er fremstillet af landbrugsprodukter — og disse metoder tilmed hele tiden udvikler sig — er det vanskeligt at opstille tilfredsstillende definitioner på de forskellige typer og endnu vanskeligere at overvåge dem; dette gælder specielt produkter fra tredjelande.

4. Konklusioner

4.1. ØSU

— er enig i, at bedre markedsinformation og et etableret forum til drøftelse af sektorens problemer er af stor værdi;

- finder det nødvendigt at sikre dette ved hjælp af et retsinstrument;
- finder, at der er flere måder at tilvejebringe markedsinformationen på;
- er ikke overbevist om, hvad en markedsordning for landbrugsalkohol skal nytte;
- understreger, at en markedsordning, der ikke indeholder bestemmelser, som dækker hele alkoholmarkedet, er fatalt mangelfuld;
- finder, at der er brug for en engageret forvaltningskomite, hvis der etableres en markedsordning;
- påpeger, at definitionerne må harmoniseres.

Bruxelles, den 11. juli 2001.

Göke FRERICHS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs Udtalelse om »Grønbog om en integreret produktspolitik«

(2001/C 260/06)

Kommissionen for Den Europæiske Union besluttede den 13. februar 2001 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Antonello Pezzini til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 21. juni 2001.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 383. plenarforsamling af 11.-12. juli 2001, mødet den 11. juli, følgende udtalelse med 108 stemmer for, 1 imod og 3 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1. ØSU behandler grønbogen i forbindelse med den nye indfaldsvinkel i miljøhandlingsplanen⁽¹⁾, der, ud over gennemførelsen af de eksisterende retsinstrumenter, lægger vægt på indarbejdelse af miljøhensyn i de forskellige politikker,

på inddragelse af de forskellige aktører og på det frivillige aspekt. ØSU ser desuden grønbogen som et supplement til strategien om bæredygtig udvikling, herunder også under en økonomisk og social synsvinkel⁽²⁾. ØSU henviser til sine kommentarer i de nævnte udtalelser. Det mener, at det foreliggende redskab kun kan konkretiseres tilfredsstillende i en bredere sammenhæng.

⁽¹⁾ KOM(2001) 31 endelig, ØSU's udtalelse EFT C 221 af 7.8.2001.

⁽²⁾ ØSU's udtalelse om »Forberedelsen af en EU-strategi for bæredygtig udvikling« EFT C 221 af 7.8.2001.